

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی بابل  
دانشکده پزشکی - گروه آموزشی پزشکی اجتماعی

**طرح دوره ( Course plan )**

عنوان درس: اصول اپیدمیولوژی	نام مدرس/مدرسین: اعضای هیات علمی گروه پزشکی اجتماعی
دانشکده: پزشکی	گروه آموزشی: پزشکی اجتماعی
رشته و مقطع تحصیلی: دکتری حرفه ای پزشکی	نیمسال اول/دوم: نیمسال اول سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱
تعداد و نوع واحد: ۳۴ ساعت	روز و ساعت برگزاری: با هماهنگی واحد آموزش تعیین می شود
عرصه آموزش: با هماهنگی واحد آموزش تعیین می شود	دروس پیش نیاز: اصول خدمات سلامت
محل برگزاری: دانشکده پزشکی	مدت تدریس: ۱۶ جلسه تئوری و ۱ جلسه آزمون پایان ترم
آدرس پست الکترونیکی: -	تاریخ آزمون پایان ترم: با هماهنگی واحد آموزش تعیین می شود

**فعالیت استاد:**

- ۱- حضور منظم و شرکت فعال در کلاس
- ۲- ایجاد زمینه مناسب برای فعالیت دانشجویان
- ۳- تشویق دانشجویان به مشارکت در بحث

**وظایف و تکالیف دانشجویان:**

- ۱- حضور منظم و به موقع در کلاس
- ۲- شرکت فعال در بحث های کلاسی و انجام تکالیف مربوطه

**مقدمه:**

دانشجو با اصول اولیه و زیر بنایی اپیدمیولوژی آشنا می شود تا بتواند به عنوان پزشک با شناخت سیمای اپیدمیولوژیک بیماریها و شاخصها و میزانهای مربوط به آنها در حفظ و ارتقای سلامت فرد و جمعیت فعالیت کند

**اهداف کلی درس:**

هدف این دوره ، آشنایی دانشجویان با " مفاهیم ، مبانی و کاربرد اپیدمیولوژی " به عنوان دانشی کاربردی در علوم بهداشتی است.

این دوره بیشتر بر انتقال اطلاعات در حیطه ی شناختی و نیز تغییر نگرش در موضوع سلامت و بیماری تاکید دارد .

### **محتوی ضروری دوره آموزشی:**

- مقدمه، تاریخچه، و کاربرد اپیدمیولوژی
- نحوه انتقال بیماری ها، اپیدمی و کنترل آن
- وقوع بیماری ها: مراقبت و اندازه های ابتلاء
- وقوع بیماری ها: اندازه های مرک و سایر اندازه های سلامت
- تاریخچه طبیعی بیماری و پیش آگهی
- اصول مطالعات مقطعی و اکولوژیک
- اصول مطالعات مورد -شاهدی و کوهورت
- برآورد خطر
- اصول مطالعات مداخله ای
- ارزیابی آزمون های تشخیصی
- اصول و کاربرد غربالگری
- ارتباط آماری و علیت

### **اهداف اختصاصی درس:**

- معنی و تعریف اپیدمیولوژی را بداند و ارتباط آن با پزشکی را بیان کند
- مفهوم سلامت، وجوه مختلف آن و نیز مفهوم بیماری را بیان کند
- چند عاملی بودن بیماری را بداند وعوامل مختلف موثر بر بیماری را فهرست کند
- مفهوم سیر طبیعی بیماری، پیشگیری و سطوح مختلف آن را ذکر کند و جایگاه فعالیت پزشکی بالینی در سیر بیماری و نیز سطوح پیشگیری بشناسد.
- چگونگی و هدف مطالعه پراکندگی میرایی و ابتلا را بر حسب شخص، زمان و مکان (اپیدمیولوژی توصیفی) بیان

کرده و کاربرد آن را بداند.

-مفهوم میزان و انواع آنرا بداند و با استفاده از داده‌ها آنها را محاسبه کند.

-میزانها ابتدا را فهرست کرده و آنها را محاسبه کند.

-مفهوم علیت در بیماریها را بداند و شاخصهای آنها محاسبه کند.

-انواع شاخصهای میرایی و تولد را بشناسد و با استفاده از داده‌ها آنها را محاسبه کند.

-معنی بیماری عفونی را بدانید ، زنجیره عفونت را ذکر کند و روشهای کنترل آن را بیان کنید.

تعریف، اهداف وانواع غربالگری را بیان ، ویژگیهای یک تست غربالگری مناسب را فهرست کرده و

شاخصهای آن را محاسبه کند.

-انواع مطالعه در اپیدمیولوژی را نام ببرد و جایگاه هر یک را در چرخه مطالعات ذکر کند

. منابع اصلی درس: (عنوان کتاب، نام نویسنده، سال و محل انتشار، شماره فصول یا صفحات مورد نظر در این درس)

-منابع انگلیسی:

چاپی □

1. Gordis Epidemiology. By Gordis L. Saunders; 5th edition, 2014.

منابع فارسی:

چاپی □

1- ک .پارک .درسنامه طب پیشگیری و پزشکی اجتماعی .ترجمه؛ خسرو رفائی شیرپاک .ایلیا، - 1381 جلد اول

2 - حسین حاتمی و همکاران . کتاب جامع بهداشت عمومی . چاپ سوم

شیوه های یاددهی - یادگیری: سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی

رسانه های آموزش:

کامپیوتر(نرم افزار Power Point و Prezi)، ویدئو پروژکتور و وایت برد

جلسه	عنوان درس	مدرس
۱	مقدمه، تعریف و کاربرد اپیدمیولوژی	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۲	سلامت و بیماری	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۳	عوامل مؤثر بر بیماری، مدل های اپیدمیولوژیک	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۴	سیر طبیعی بیماریها و پیشگیری	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۵	اپیدمیولوژی توصیفی (۱)	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۶	اپیدمیولوژی توصیفی (۲)	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۷	شاخصهای اندازه گیری در اپیدمیولوژی	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۸	شاخص های ابتلاء	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۹	شاخص های ابتلاء و علیت	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۱۰	میزانهای میراثی - تولد	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۱۱	کلیات اپیدمیولوژی بیماریهای عفونی (۱)	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۱۲	کلیات اپیدمیولوژی بیماریهای عفونی (۲)	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۱۳	غربالگري، اصول و کاربرد	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۱۴	آزمونهای تشخیصی؛ ویژگی و اعتبار	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار
۱۵	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک (۱)	مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار

گروه آمار		
مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک (۲)	۱۶
مدرس گروه پزشکی اجتماعی یا گروه آمار	آزمون پایان دوره	۱۷

### سنجش و ارزشیابی دانشجویان:

تاریخ	نمره	روش
بدون اعلام قبلی	-	پرسش و پاسخ درون کلاسی
وسط ترم	۳	آزمون میان ترم
طبق برنامه دانشکده	۱۶	آزمون پایان ترم (تشریحی، کوتاه پاسخ و چهارگزینه ای ، جورکردنی)
هر جلسه درسی	۱	مشارکت در بحث گروهی حضور و غیاب